

## **Taustatiedot**

Minkä ikäisten lasten ryhmässä työskentelet?

Onko ryhmässä toiminnallista painotusta?

Tarjotaanko yksikössänne luku- ja kirjoitustaitoon tai monilukutaitoon liittyviä täydennyskoulutuksia?

Hyödynnätkö/hyödynnättekö Lukeva varhaiskasvatus -ohjelmaa?

Kuinka monta tiimin jäsentä osallistuu kyselyyn vastaamiseen?

Millä ammattinimikkeellä tai missä työtehtävässä työskentelet?

Millä koulutuksella työskentelet?

Kuinka monta vuotta yhteensä olet työskennellyt varhaiskasvatuksessa?

## **Lukemaan innostava ympäristö**

Kuinka paljon ryhmässänne on tarjolla kirjoja lapsille vapaasti tutustuttavaksi?

Minkälaisissa varhaiskasvatuksen ympäristöissä ja tilanteissa lapsilla on mahdollisuus käyttää kirjoja?

Kuinka usein lapsilla on käytettävissä lukupaikka kirjojen lukemiseen ja tutkimiseen?

Tehdäänkö lasten kiinnostus kirjoihin näkyväksi ryhmän tiloissa? (esim. lukutoukka, lempikirjanäyttely, kirjavinkkaus, kirjoihin ja luettuun liittyvät lasten tuotokset)

Tehdäänkö erilaiset tekstit näkyväksi ryhmänne ympäristöissä? (esim. kuvat, julisteet, videot, kirjahylly)

Onko ryhmässänne käytössä eteiskirjasto tai iltasatukirjahylly?

## **Toiminnan muodot**

*Kuinka usein...*

...lapsia ohjataan tutkimaan tai lukemaan kirjoja? (Muulloin kuin lepoaikana)

...lapsille luetaan kirjaa? (Muulloin kuin lepoaikana)

...kuuntelette lasten kanssa äänikirjoja? (Muulloin kuin lepoaikana)

...lasten kanssa luetaan e-kirjoja tai verkkolähteitä?

...lasten kanssa tutustaan muuhun mediaan?

...lapset pääsevät itse tuottamaan tekstejä? (esim. saduttaminen, riittäminen, loruttelu, omat laulut)

...lapset pääsevät itse tuottamaan mediaa? (esim. omia sanomalehtiä, videoita, ääninauhoja)

...lapsia rohkaistaan kirjoittamaan (leikillisesti)?

...lasten kanssa tehdään yhdessä näytelmiä tai esityksiä?

*Käytetäänkö lukuhetkissä tai kirjoja käytettäessä tukena...*

...kuvia/kuvatukea?

...visualisointia?

...tukiviittomia?

...vuorovaikutusta?

...toiminnallisuutta?

...sadutusta?

...draamaa?

...piirtämistä/maalaamista?

...musiikkia?

...pelejä?

...digilaitteita?

...ohjattua leikkiä?

Kuinka usein lasten yksilölliset tarpeet on huomioitu lukuhetkissä tai kirjoihin liittyvässä toiminnassa?

### **Toiminnassa käytettävä materiaali**

*Kuinka usein ryhmällänne on käytössä...*

...satukirjoja tai lasten romaaneja?

...kuvakirjoja?

...tietokirjoja?

...loruja ja runoja?

...sarjakuvia?

...lehtiä? (muuta kuin sarjakuvalehtiä)

...multimodaalisia kirjoja?

...erilaisia medioita (televisio, radio, sanomalehtiä, internet)?

...digilaitteita? (tietokoneita, tabletteja, älytaulu)

Kuinka usein seuraat/seuraatte lasten kirjallisuuden teemoja ja uutuuksia? (esim. kirjasto, lukemo.fi, kirjakustantamot)

## **Lasten osallisuus ja lukumotivaatio**

*Kuinka usein...*

...lapset saavat olla mukana päättämässä, millaisia kirjoja ryhmässänne on esillä?

...lapset saavat vaikuttaa siihen, mitä kirjaa heille luetaan?

...lapset saavat tuoda omia kirjoja ryhmään tutkittavaksi tai luettavaksi?

...keskustelette lasten kanssa lukemisesta?

...kirjat ovat käytettävissä siirtymätilanteissa?

Kuinka usein olette osallistuneet ryhmänne kanssa valtakunnallisiin lukemiseen liittyviin teemaviikkoihin tai tapahtumiin? (esim. lukuviikko tai mediataitoviikko)

Kuinka usein käytätte ryhmässänne toimintaa, jossa palkitaan tai iloitaan yhdessä lukemiseen liittyvästä toiminnasta? (esim. lukupassi, lukudiplomi)

Järjestättekö omia lukemiseen liittyviä teemaviikkoja tai päiviä? (esim. Lukukoira, leluhahmo)

## **Monikielisyys**

Onko ryhmässänne lapsia, jotka ovat monikielisiä tai joiden äidinkieli on muu kuin varhaiskasvatusyksikössä käytetty kieli?

***Jos ”kyllä”:***

Kuinka monta eri kieltä ryhmässä puhutaan?

*Kuinka usein ryhmässänne...*

...on toteutettu toimintaa lapsen äidinkielellä/äidinkielillä?

...on tarjolla kirjoja lapsen äidinkielellä/äidinkielillä?

...on esillä tekstejä lapsen äidinkielellä/kielillä?

...on tarjolla kirjoja, joissa näkyy kulttuurinen ja katsomuksellinen moninaisuus?

...on käytössä Monikielisen kirjaston palvelut?

Annatteko lasten perheille tietoa oman äidinkielen merkityksestä?

Annatteko lasten perheille tietoa Monikielisen kirjaston palveluista?

**Jos ”ei”:**

*Kuinka usein ryhmässänne...*

...on toteutettu toimintaa muulla kuin lasten äidinkielellä?

...on tarjolla kirjoja muulla kuin lasten äidinkielellä?

...on esillä tekstejä muulla kuin lasten äidinkielellä?

...on esillä kirjoja tai tekstejä eri murteilla?

...on tarjolla kirjoja, joissa näkyy kulttuurinen ja katsomuksellinen moninaisuus?

...on käytössä Monikielisen kirjaston palvelut?

## **Yhteistyö kirjaston kanssa**

*Kuinka usein...*

...teette yhteistyötä kirjaston kanssa?

...käytte lasten kanssa kirjastossa/kirjastoautossa lainaamassa kirjoja?

...käytte lasten kanssa lainaamassa kirjoja päiväkodin omasta kirjastosta, kirjavarastosta tai muiden ryhmien kirjahyllyistä?

...lainaatte lasten kanssa e-kirjoja, e-lehtiä tai äänikirjoja?

...kannustatte lasten perheitä käyttämään kirjastopalveluita?

...olette hyödyntäneet kirjaston lapsille kokoamia valmiita kirjapaketteja kuluneen vuoden aikana (esim. kirjakassit, teeman mukaan kootut lainakokoelmat)?

## **Perhelukeminen ja yhteistyö**

*Kuinka usein...*

...kannustatte lasten huoltajia lukemaan lasten kanssa?

...keskustelehte huoltajien kanssa lukemisen merkityksestä?

...keskustelehte muun varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa monilukutaidon merkityksestä?

...keskustelehte muun henkilöstön kanssa monikielellisestä toiminnasta?

...ryhmänne tekee yhteistyötä peruskoulun opettajien tai oppilaiden kanssa monilukutaitoon liittyen?

...ryhmänne tekee yhteistyötä eri kulttuuritoimijoiden kanssa monilukutaitoon liittyen (esim. museot, teatterit)?

...ryhmänne tekee yhteistyötä eri järjestöjen, harrastustoimijoiden ym. kanssa monilukutaitoon liittyen?

Tarjoatteko varhaiskasvatuksen muulle henkilökunnalle tukea ja lisätietoa kielellisesti rikkaan ympäristön toteuttamiseksi?

Tarjoatteko varhaiskasvatuksen muulle henkilökunnalle tukea ja lisätietoa monilukutaidon toteuttamiseksi?

## **Suunnittelu ja arviointi**

*Kuinka usein monilukutaito huomioidaan...*

...pedagogisessa vuosisuunnitelmassa?

...pedagogisissa viikkosuunnitelmissa?

...ryhmän pedagogisissa toiminta-/tuokiosuunnitelmissa?

*Kuinka usein...*

...havainnoitte lasten mielenkiinnonkohteita koskien kirjoja?

...havainnoitte lasten kiinnostusta lukuhetkiä kohtaan?

...arvioitte lukuhetkien toteutumista?

...arvioitte ryhmän käytössä olevien kirjojen määrää ja monipuolisuutta?

...arvioitte, onko lapsilla saatavilla ikätasolle sopivaa ja pedagogisesti valittua kirjallisuutta? (esim. kirjan materiaaleja, sisältöjä, kuvien ja tekstin määrää)

...arvioitte kirjojen kuntoa?

...arvioitte, onko lapsilla saatavilla erilaisia medioita?

...arvioitte ryhmän tekstiympäristöä? (ympäristössä esillä olevia tekstejä, niiden määrää, sisältöjä)

...arvioitte, onko lapsilla käytettävissä toimivia digilaitteita?

...olette kartoittaneet perheiden lukutottumuksia?

...kartoitatte, esiintyykö lapsen perheessä tai lähisuvussa lukivaikeutta?